

PROSEMINÁŘ K AKADEMICKÝM DOVEDNOSTEM

**Charakter a náležitosti
odborného textu**

OBSAH HODINY

- reflexe DÚ
- typy odborných textů
- charakteristika odborného textu
- zdroje informací
- postup při zpracování BP

DOMÁCÍ ÚKOL

NAJDĚTE 5 ROZDÍLŮ MEZI ODBORNÝM A NEODBORNÝM TEXTEM

- **formát**
 - kam všude psát jméno
 - formát
- **cvičení**
 - vyměňte si DÚ
 - najděte chyby
 - shodněte se na 5 rozdílech
 - napište na tabuli - obhajte

FUNKCE

- Jaká je funkce odborné literatury?
- „nástroj spolupráce a komunikace společenství badatelů a odborníků, kteří budují, rozvíjejí určitý obor lidského poznání a hledají pro jeho výsledky uplatnění v životě lidí“ (Šanderová 2005: 20)

ZÁKLADNÍ TYPY ODBORNÝCH TEXTŮ

DLE FUNKCE A FORMY ZPRACOVÁNÍ

- Odborná literatura
 - Prezentace a komunikace
 - Spolupráce v četbě
- typy:
 - fce 1: prezentace původních poznatků (články/monografie/sborníky/kval.p.) x poskytnutí základní orientace x titul
 - fce 2: vědecké, naučné, popularizační, učební (publikum; hloubka) (Čmejrková 1999: 39)
 - organizace/ struktura
 - odborný styl (Šanderová 2007: 56 – 59)
- Primární/ Sekundární zdroje?

ZDROJE PRIMÁRNÍ A SEKUNDÁRNÍ

- Primární
 - originální dokument založený na datech (primárních)
 - přistupuje k tématu novým způsobem
 - rozšiřuje celkový objem poznání (daného tématu)
 - vhodná opora dalšího výzkumu
 - články/ monografie/ sborníky/ kvalifikační práce
- Sekundární
 - shrnuje stav poznání v dané oblasti na základě primárních zdrojů
 - účel: systematizace získaného poznání rychlá orientace čtenáře v tématu
 - vhodný pro orientaci
 - nevhodný jako opora vlastního výzkumu
 - učebnice, encyklopedie

CHARAKTERISTIKY NE/ODBORNÉHO TEXTU?

VYBERTE?

- nazdrojování
- odborná terminologie
- poznámkový aparát
- spisovnost jazyka
- strukturování textu
- „ich“ forma x neosobní vyjadřování (pasivum)
- žánr – esej
- neutralita
- metaforičnost

TYPY ZDROJŮ Z ČEHO AUTOR ČERPAL?

K ČEMU SLOUŽÍ PRIMÁRNÍ A SEKUNDÁRNÍ DATA

Porovnej

- Biograf 2016: 63-64, odst. 4
- Biograf 2016: 63-64, odst. 22-23

- typ informací
- zdroj informací – vztah k datům
- cíl textu
- struktura uspořádání informací
- možnosti využití textu

 FORMULACE TÉMATU (BP/ESEJ)

ODBORNÁ LITERATURA

Kritéria rozpoznání odborné literatury

- kdo je autor
 - kvalifikace – patří k jeho expertíze
 - typ instituce
- kdo to publikoval
 - univerzitní / odborné vydavatelství
- nadefinování zdroje informací
 - poznámkový aparát
 - seznam literatury

HODNOVĚRNOST ZDROJŮ

(ORIENTAČNÍ OD NEJVYŠŠÍ K NEJNIŽŠÍ)

- editované
 - prestižní recenzované (impaktované) časopisy a statistiky uznávaných organizací (WOS)
 - ostatní články a knihy uznávaných nakladatelství (scopus, ad. databáze)
 - sborníky z konferencí, recenzované časopisy, dokumenty a statistiky ministerstev
- needitované
 - mezinárodně uznávané učebnice
 - české učebnice
 - noviny, wikipedia, „společenské časopisy“, populárně-naučné články, blogy, fóra
 - osobní sdělení

JAK POZNAT VHODNOU LITERATURU?

- odborná (vědecká, naučná – Čmejrková 1999:39)
- vztahující se k tématu
- odpovídající oborově

- aktuální
- známost autora

ZDROJE DALŠÍCH INFORMACÍ

- kde vyhledáme vhodnou literaturu?
- knihovny
 - TGM – Knihovna společenských věd T.G. Masaryka (<https://knihovna.jinonice.cuni.cz/>)
 - NKP – Národní knihovna České republiky (<https://www.nkp.cz/>)
 - MLP – Městská knihovna v Praze (<https://www.mlp.cz/cz/>)
- seznam literatury v článcích a knihách
- sylaby a bibliografie ke kurzům

POSTUP PŘI ZPRACOVÁNÍ BP

- srovnej jednotlivé kroky ve zpracování BP
 - Rozhodnutí, zda má mít BP charakter historický, teoretický, nebo empirický
 - Volba oblasti zkoumání
 - Volba metod výzkumu (v případě empirického v.)
 - Vyhledání bibliografických podkladů
 - Volba tématu
 - Volba teoretického rámce
 - Plánování práce (struktura)
 - Vlastní psaní (draft)
 - Text rozdělený na úvod – teoretické zázemí – metodologie (emp.v.) – stat' (empirická část) – závěr – (popř. diskuse)
 - Tvorba bibliografie
 - Psaní abstraktu
 - Psaní obsahu
 - Editování textu
 - Formátování textu

PŘÍŠTÍ HODINA

- **téma**
 - **Rešerše literatury: formulace rešeršního dotazu; posouzení (formální i obsahové) relevance výsledků vyhledávání.**

- **Úkol**
 - Vypracovat bibliografii (seznam literatury) 5 titulů k tématu antropologie těla (min. 1 ze SVIP - Tělo a gender).